

Corine Nierop- van Baalen
Verpleegkundig specialist oncologie
18 oktober 2018 Rotterdam

Programma

- Oefening 1
- Oefening 2
- Theorie betekenis van hoop
- Casus
- Lastige situaties voor hulpverleners
- Conclusies en tips

Oefening1

Oefening 2

Despair is Where
Hope is Born

www.akfeoverseas.com

Hoop

IS EEN LICHTJE
IN JE HART,
DAT VANDAAG MOED GEEFT
EN MORGEN KRACHT

**Hope is being able to see
that there is light despite
all of the darkness.**

Desmond Tutu

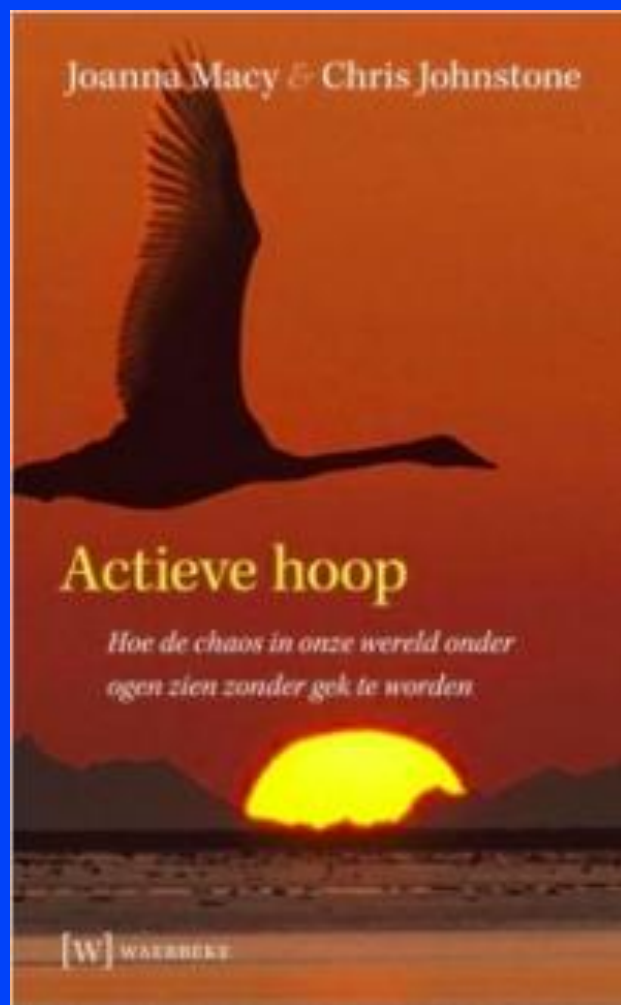
'Hoop' is dat ding
dat veren heeft en
neerstrijkt op de ziel, en
z'n liedjes zonder woorden
zingt en nooit stopt,
helemaal nooit.

Emily Dickinson

A rectangular image with a warm, orange-to-yellow gradient background, featuring a bright sun or moon in the upper right corner. The text is centered in a black, cursive font.

*De hoop is gewoonlijk een
slechte gids, doch een
voortreffelijk reisgenoot.*

Definitie Hoop

'A multidimensional dynamic life force characterized by a confident yet uncertain expectation of achieving a future good which, to the hoping person, is realistically possible and personally significant.'

DuFault and Martocchio (1985)

Hopen op genezing

“Ik hoop dat ze mij kunnen helpen. Dat ze alles stabiel kunnen houden zodat ik nog jaren kan leven. In mijn diepste binnenste hoop ik soms nog dat ze op een dag zeggen van alles is weg. En dat ik genees, maar dat is onmogelijk, ik weet dat wel, maar toch hoop je daar nog op.”

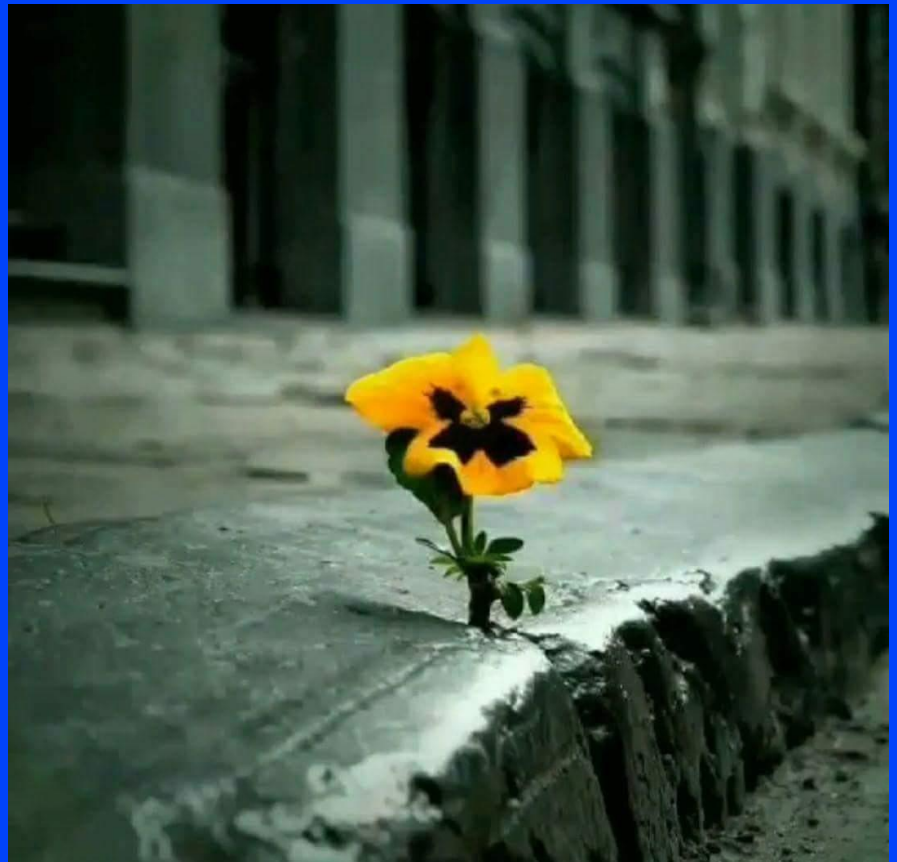
(42 jarige vrouw, gemetastaseerd borstkanker, palliatieve chemotherapie)

Mijn hoop (stille hoop)

Kwetsbare hoop

Diepste verlangens

Mensen weten al dat ze
hetgeen waarop ze hopen
niet gaan halen

Verskil hoop hulpverleners en patiënten

Hulpverleners: hoop is gerelateerd aan feiten, aan kansen (*verwachting*)

Patiënten: hoop is gerelateerd aan het belang van de uitkomst. (*wens*)

“The work of hope”

Hopen geeft en kost energie

Als er minder sterke bronnen zijn, creëren patiënten zelf hoop

Als het nodig is tegen de feiten in

Zelf gecreëerde hoop kost meer energie

Conclusie

Patienten hebben de hoop nodig om hun leven te kunnen leven.

De hoop van patienten loopt meestal niet parallel met de medische verwachtingen.

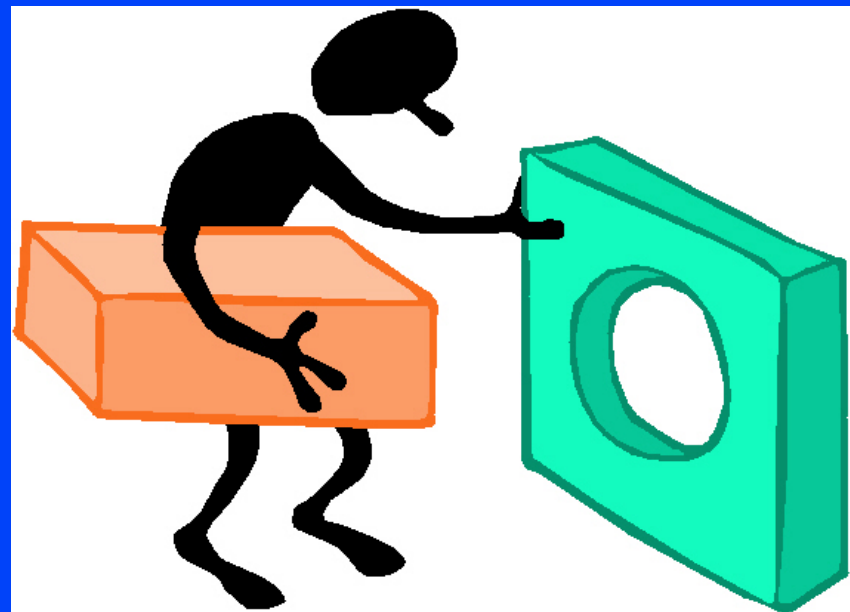
Casus

“Volgend jaar ga ik met mijn camper naar Amerika”

Onderzoek hulpverleners en hoop

Welke situaties vinden hulpverleners lastig in het omgaan met hoopvolle palliatieve patiënten?

De waarheid vertellen

Goed sterven

Tips voor hulpverleners

- Realiseer dat hoop vele 'gezichten' kent
- Ga mee met de hoop, zonder de feiten te verloochenen
- Leer de patiënt goed kennen, vraag wat hij/zij belangrijk vindt
- Handel niet vanuit jouw waarden
- Maak hoop onderdeel van het gesprek

Handreiking voor hulpverleners

Handreiking Omgaan met hoop

voor hulpverleners die omgaan met hoopvolle mensen met een korte levensverwachting

2017 nieuwe versie

Mensen met een korte levensverwachting kunnen veel hoop hebben. Zelfs hoop op genezing, ondanks besef van prognose. Veel hulpverleners vinden het lastig hiermee om te gaan. Is deze patiënt onvoldoende geïnformeerd? Ontkent deze patiënt zijn situatie? Wat speelt er bij deze patiënt en hoe kan ik daar het beste mee omgaan? Dit zijn allerlei vragen waar hulpverleners die omgaan met mensen met kanker in de palliatieve fase, regelmatig mee te maken hebben. Het doel van deze handreiking is om hulpverleners te ondersteunen in het omgaan met hoopvolle palliatieve patiënten.

Corine Nierop-van Baalen
Verpleegkundig specialist oncologie
Haaglanden medisch centrum

Promovenda Universiteit Gent, België
oktober 2017

Tot slot

Citaat:

“Het is alsof je langs een ravijn loopt op een weg, waarvan je niet weet wanneer de weg zal ophouden. Maar, je loopt wel in de zon.”

Vragen?

